

**Методичний підхід до економічного
оцінювання інвестиційної привабливості
підприємств машинобудування**

Розроблено та запропоновано методичний підхід до економічного оцінювання інвестиційної привабливості (ІП) машинобудівних підприємств у системі «інвестор-реципієнт», який дозволить удосконалити методiku оцінювання ІП підприємств машинобудування.

Ключові слова: інвестор, реципієнт, інвестиційна привабливість підприємств, машинобудування.

На сьогодні існує достатньо велика кількість наукових досліджень та публікацій провідних українських вчених-економістів стосовно проблеми економічного оцінювання інвестиційної привабливості (ІП) підприємств. Основні дискусійні питання, які безпосередньо стосуються даної тематики і які залишаються об'єктом обговорень, ґрунтуються на тому, що у науковців немає єдиної комплексної (науково-теоретичної та прикладної) думки щодо методичного підходу до економічного оцінювання ІП підприємств. Виходячи з цього головною проблемою, що потребує нагального вирішення сьогодні, є необхідність вивчення, дослідження та узагальнення підходів до економічного оцінювання ІП підприємств. Разом з тим це дозволить запропонувати методичний підхід та удосконалити методiku оцінювання ІП підприємств машинобудування з урахуванням їх реального стану та тенденцій розвитку в сучасних ринкових умовах України. Необхідність вирішення вказаної проблеми зумовила вибір поданої теми дослідження, основної мети та завдань.

Слід відзначити, що останніми роками вагомий внесок у дослідження та розв'язання даної проблеми зробили такі провідні вчені-економісти, як І.О. Бланк [1, с. 82–102], О.М. Ястремська [2, с. 165–173], Т.М. Власюк [3] та ін. Більш ретельно аналіз останніх досліджень та публікацій подано нами у науковій статті [4]. Дослідження вищезгаданих науковців ґрунтовно розкривають теоретичні, методологічні, практичні та інші аспекти економічного оцінювання ІП підприємства.

Незважаючи на значні надбання науковців щодо зазначеної проблематики, на нашу думку, залишається чимало невирішених питань, пов'язаних із дослідженням теоретичного аспекту в цьому напрямі з урахуванням реального стану та тенденцій розвитку машинобудівних підприємств.

Мета статті – на основі аналізування і узагальнення існуючих науково-теоретичних та практичних досліджень щодо розв'язання поданої проблеми розробити та запропонувати методичний підхід до економічного оцінювання ІП машинобудівних підприємств у системі «інвестор-реципієнт», який дозволить удосконалити методiku оцінювання ІП підприємств машинобудування.

На підставі аналізування існуючих визначень «інвестиційної привабливості (ІП) підприємства» в останніх дослідженнях та публікаціях ми пропонуємо розглядати ІП підприємства в системі «інвестор-реципієнт».

ІІІ підприємства в системі «інвестор – реципієнт» – це сукупність його кількісних та якісних характеристик, на основі аналізу яких базується узгодження стратегії потенційного інвестора та очікувань реципієнта щодо реалізації інвестицій (баланс їх інтересів або подвійний ефект).

На даний час у роботах, присвячених проблемам оцінювання ІІІ підприємства, використовуються і наводяться два умовні підходи: традиційний та комплексний. Традиційний підхід побудований на аналізі та оцінюванні показників фінансового стану підприємства. Комплексний підхід, враховуючи думку науковця [2, с. 168], ґрунтується на проведенні аналізу фінансової діяльності підприємства з урахуванням додаткових напрямів та складових, що дозволяє сформулювати комплексну систему показників щодо оцінювання його ІІІ. Сьогодні він перебуває на етапі формування та становлення.

Як свідчить практика, одним із найважливіших інструментів при розробленні та реалізації управлінських інвестиційних рішень щодо капіталовкладення у підприємства інвестором є стратегії інвестування. Так, враховуючи думки О.Є. Кузьміна та ін. [5, с. 85], можна стверджувати, що потенційні інвестори дотримуються двох основних стратегій інвестування, а саме:

1. Стратегію прибутку обрали інвестори, які надають перевагу максимальним прибуткам без значного ризику інвестування і / або бажають закріпитися на ринку на довгостроковий період, для виявлення доцільності вкладення інвестиційних ресурсів у подальший розвиток підприємств (сюди слід віднести підприємства із відмінним фінансовим станом, надійною платоспроможністю та ліквідністю тощо).
2. Стратегії викупу надають перевагу інвестори, яких цікавить придбання підприємства з найменшим опором (підприємства з максимально низькою вартістю активів, незадовільним фінансовим станом тощо).

Зважаючи на це, у листопаді 2007 р. нами було проведено анкетування 35 керівників великих та середніх підприємств машинобудування Львівщини (загалом у машинобудуванні 91 підприємство), взятих до уваги 13 із 36 підприємств – це підприємства з виробництва машин та устаткування (підсекція ДК), 15 із 39 – з виробництва електричного, електронного та оптичного устаткування (підсекція DL), 7 із 16 – з виробництва транспортних засобів та устаткування (підсекції DM). На підставі дослідження автором було встановлено, що найбільш важливим та аргументованим компонентом, що об'єктивно і комплексно дозволяє оцінити стан та передумови сприятливості інвестиційної діяльності, основні стратегічні орієнтири, можливості та перспективи розвитку машинобудівних підприємств, є аналізування трьох аспектів їх діяльності, а саме: фінансово-господарського, інноваційного та інвестиційного. Основні елементи (на основні результатів опитування) поданих компонентів дослідження діяльності підприємств машинобудування Львівщини наведено та розкрито нижче.

1. Фінансово-господарська діяльність. Рівень та перспективи розвитку машинобудівних підприємств Львівського регіону, і не тільки, насамперед, визначаються їхнім фінансовим становищем, яке характеризує результативність їх діяльності та можливості, а його аналізування та оцінювання дозволяє, на нашу думку, виявити основні резерви та оптимальні шляхи щодо перспектив їх подальшого економічного розвитку.

Із статистичних даних офіційної державної статистики Львівської області [6, с. 166–167; 7, с. 166–167] видно, що фінансовий результат функціонування маши-

нобудівної галузі Львівської області у 2006 р. був прибутковим (41,70 млн. грн. прибутку [6, с. 74]), хоча за видами діяльності у промисловості Львівщини ситуація була дещо іншою та неоднозначною. Зокрема позитивне сальдо забезпечили підприємства з підсекції DM, які досягли 72,66 млн. грн. прибутку, що в 3,09 разу більше, ніж у 2005 р., – 23,48 млн. грн. прибутку [7, с. 167]. Прибутковий фінансовий результат склався внаслідок ефективної діяльності машинобудівних підприємств з виробництва автомобілів, причепів та напівпричепів – 27,51 млн. грн. прибутку, і з виробництва інших транспортних засобів – 45,15 млн. грн. прибутку [6, с. 167].

Виходячи з цього можна стверджувати, що машинобудівні підприємства підсекції DM є найбільш привабливими щодо вкладення інвестиційних ресурсів у їх подальший розвиток та потребують подальшого дослідження як з боку підприємств, що прагнуть оптимального пошуку резервів підвищення ефективності та розвитку своєї діяльності, включаючи залучення інвестицій, так і з боку інвесторів, які бажають отримати додаткові прибутки без значного ризику інвестування тощо (стратегія прибутку).

Крім цього, слід відзначити і той факт, що у 2006 р. серед підприємств машинобудування Львівщини 33,30% працювали збитково та зазнали 91,12 млн. грн. збитку [6, с. 75, 166–167]. Так, негативний фінансовий результат у 2006 р. забезпечили машинобудівні підприємства з підсекції DK (за рахунок неефективної діяльності підприємств з виробництва механічного устаткування – 1,66 млн. грн. збитку, виробництва машин та устаткування для сільського та лісового господарства – 29,53 млн. грн. збитку, із виробництва інших машин та устаткування спеціального призначення – 2,38 млн. грн. збитку) та з підсекції DL (за рахунок негативного результату підприємств з виробництва апаратури для радіо, телебачення та зв'язку – 10,63 млн. збитку) – на підставі [6, с. 75, 166–167]. Як видно із статистичних матеріалів [6, с. 75, 166–167; 7, с. 69, 166–167; 8, с. 72], питома вага збиткових підприємств машинобудування Львівщини у 2006 р. порівняно з 2005 р. скоротилась на 2,1%, але сума допущених збитків навпаки збільшилась на 85,28%. Найбільшу питому вагу серед збиткових машинобудівних підприємств Львівської області у 2006 р. (протягом 2003 – 2005 рр. також) становили підприємства з підсекції DK – 35,7% (сума допущених збитків – 43,8 млн. грн.).

Отже, відповідно до стратегій потенційних інвесторів, враховуючи думки науковців [5, с. 85], можна зробити наступний висновок:

1. Інвестори, які надають перевагу стратегії прибутку, будуть поглиблено аналізувати підсекцію DM, а вкладення інвестиційних ресурсів відбудеться за умови, що досліджуване підприємство перебуває у кращому фінансовому стані, ефективніше здійснює інноваційну діяльність, на відміну від інших реципієнтів (на думку експертів, це один із важливих компонентів, який визнаний світовою практикою стосовно подолання факторів, що знижують ІП підприємства).

2. Інвестори, які дотримуються стратегії викупу, звернуть увагу на підприємства з підсекції DK. Це пов'язано з незадовільним фінансовим результатом компаній та потенційною загрозою банкрутства.

Фінансово-економічне становище, результати та перспективи подальшого ефективного розвитку машинобудівних підприємств Львівської області деякою мірою залежать від витрат, що впливають на їх конкурентоспроможність, а в кінцевому рахунку – на ІП підприємств. Досить позитивно розвивається тенденція у машинобудуванні Львівського регіону стосовно зменшення операційних витрат

на одиницю реалізованої продукції. Зокрема серед основних видів діяльності у машинобудуванні найбільше знизилась витратність на підприємствах з підсекції DM – на 6,6 коп., а у підсекції DK і у підсекції DL витрати на 1 грн. продукції знизились однаково – на 3,6 коп. [9, с. 96; 10, с. 100]. Крім цього, у складі операційних витрат машинобудування значною є питома вага витрат на оплату праці – 18,5% щодо 11,6% загалом у промисловості Львівської області в 2006 р. Найвищою питома вага була на підприємствах з підсекції DK і становила 22,9% [10, с. 100].

Машинобудівний комплекс Львівської області характеризується також високою питомою вагою матеріальних витрат у складі операційних витрат з реалізованої продукції – 61,7% у 2006 р. (загалом у промисловості – 67,7%). Серед основних видів діяльності машинобудування найвищою ця частка була на підприємствах з підсекції DM і становила 64,8%. На підприємствах з підсекції DL вона становить 62,8%, у підсекції DK – 55,0% [10, с. 100].

Слід відзначити також, як видно зі статистичних даних [6, с. 160–161; 7, с. 161–162; 11, с. 149–150; 12, с. 166–167], що у 2006 р. обсяг реалізованої промислової продукції машинобудівних підприємств Львівської області становив 2,05 млрд. грн. За обсягами реалізованої продукції у структурі машинобудування в 2006 р. кількісно переважають підприємства з підсекції DM – 39,8%, незначно меншою є частка у підсекції DL – 36,9%, найменше припало на підприємства з підсекції DK – 23,3%.

Відповідно до цього можна стверджувати, що в 2006 р. у машинобудуванні Львівщини за обсягом реалізованої продукції, добутої внаслідок виробничо-господарської діяльності, підприємства з підсекції DM є найбільш інвестиційно привабливими для потенційних інвесторів щодо стратегії прибутку. Це пов'язано з тим, що для підприємств підсекції DM першочерговим є питання щодо чіткого планування їх прибутку (основний результат діяльності), основним засобом досягнення якого виступають витрати. Крім цього, подані машинобудівні підприємства відпускають найбільше промислової продукції і відповідно найбільше отримують коштів за неї.

На особливу увагу заслуговує і те, як видно з [6, с. 35, 162; 12, с. 168], що протягом 2004–2006 рр. індекси обсягу продукції у машинобудуванні є вищими від загальнопромислових у Львівській області. У 2006 р. в машинобудівному комплексі Львівщини темп приросту виробництва промислової продукції зменшився до 17,2% (27,3% у 2005 р.). Значний приріст промислового виробництва у 2006 р. спостерігався на підприємствах з підсекції DM (1-ше місце у машинобудівній галузі Львівщини протягом 2005–2006 рр.) – 34,4% (36,4% у 2005 р. щодо 2004 р.). Зокрема в результаті досліджень автором було встановлено, що обсяги промислового виробництва зросли на таких підприємствах: ЗАТ «Завод комунального транспорту», ВАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів», ДП «Стрийський вагоноремонтний завод», ВАТ «Львівський локомотиворемонтний завод», спільному українсько-німецькому підприємстві у формі ТзОВ «Сферос-Електрон».

Головним завданням ринків машинобудівної продукції, на думку В.М. Геєця [13, с. 816], стає підвищення якості виробленої продукції та її конкурентоспроможність. Технічною базою реструктуризації машинобудівного комплексу є застосування виробниками машинобудівної продукції технологій та обладнання, із впровадженням яких суттєво підвищиться ефективність виробництва та збільшиться конкурентоспроможність [13, с. 816].

Особливий інтерес викликає і те, що у машинобудуванні Львівщини спостерігається постійне зростання цін на промислову продукцію даної галузі. Найбільші темпи приросту цін у машинобудівній галузі Львівської області спостерігались у 2004 р. (17,6%) і 2005 р. (11,8%). Найменший приріст цін виробників у машинобудуванні Львівського регіону був у 2002 р. і становив 3,5% [6, с. 41, 163]. Крім цього, у 2006 р. щодо попереднього року темпи приросту цін на продукцію машинобудування Львівщини знизились і становлять відповідно – 6,7% проти 11,8%. Це спричинено різким зменшенням темпів приросту цін на підприємствах з підсекції DK – у 2,73 разу та у підсекції DM – у 1,57 разу [6, с. 163; 7, с. 164].

У виробничому секторі України також спостерігається подібна тенденція підвищення цін. Підтвердженням цього є те, що протягом останніх п'яти років приріст цін на продукцію підприємств машинобудування становив 38,4% при зростанні цін у промисловості Львівщини загалом на 82,7%. У 2002 р. показник приросту цін був найменшим (2,8%), а у 2004 р. – найбільшим (13,7%) [14, с. 42]. Слід відзначити також, як видно з [6, с. 163; 7, с. 164; 14, с. 263], що промислова продукція машинобудівного комплексу Львівського регіону в ціні зростала значно швидше, ніж в Україні.

На нашу думку, це пов'язано з переходом до нових ринкових механізмів та виходом із кризи шляхом певних напрямів структурних змін у промисловості (переорієнтації виробництва на продукцію для цивільного споживчого ринку після розпаду радянської системи), з метою створення умов для піднесення економіки та оптимального економічного зростання Львівського регіону та нашої держави загалом. Відповідно до цього можна стверджувати, що, з одного боку, загалом це нейтрально впливає на прийняття інвестиційних рішень на рівні регіону даної галузі, хоча, з іншого, – зіставлення рівня привабливості машинобудівної галузі Львівської області з іншими регіонами держави дозволяє потенційному інвестору підвищити об'єктивність та обґрунтованість управлінських інвестиційних рішень.

2. Інноваційна діяльність. Машинобудівний комплекс Львівської області – це досить специфічна галузь як промисловості загалом, так і економіки України в цілому. Це пов'язано з тим, що від його розвитку залежать не тільки модернізація, технічне оновлення та переоснащення виробництва, а й впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій. Крім цього, інноваційна діяльність підприємств машинобудування Львівського регіону, і не тільки, є також основним джерелом їх конкурентних переваг, оскільки комплексні позитивні результати, враховуючи високий рівень науково – практичної новизни, дають їм можливість отримати більш відмітні особливості порівняно з існуючими на ринку конкурентами (реципієнтами).

Машинобудівні підприємства Львівщини визначають інноваційне становище Львівського регіону, оскільки реалізували майже 50% від загального обсягу інноваційної продукції. Слід відзначити, що у 2006 р. найбільший обсяг реалізованої інноваційної продукції за промисловими видами економічної діяльності припадає на підприємства з підсекції DM і дорівнює 177,0 млн. грн. (загалом у машинобудуванні – 195,5 млн. грн., у промисловості області – 423,6 млн. грн.), хоча такі підприємства становлять найменшу кількість інноваційно активних підприємств у машинобудуванні Львівської області [10, с. 209, 212].

Незважаючи на вищесказане, враховуючи співвідношення кількості інноваційно активних підприємств і обсягів реалізованої інноваційної продукції, на

нашу думку, інноваційна діяльність машинобудівного комплексу Львівщини перебуває на досить низькому рівні. Підтвердженням цього є те, що у 2006 р. впровадженням інновацій займалися тільки 14,3% підприємств машинобудування (у промисловості – 8,4%). Обсяг реалізованої інноваційної продукції у 2006 р. щодо 2005 р. скоротився на 9,92% (з 214,9 млн. грн. до 195,5 млн. грн.) [10, с. 210, 212–213].

Низька інноваційна активність машинобудівних підприємств Львівської області зумовлена нестачею коштів та інвестиційних ресурсів для впровадження новітніх розробок у сфері виробництва та реалізації продукції. Своєю чергою, це негативно впливає на розвиток підприємств та їх ІІІ.

Отже, враховуючи вищенаведене, думки науковців та експертів, слід зробити висновок, що розвиток інноваційної діяльності підприємств машинобудування на сучасному етапі є одним із визначальних компонентів у період структурної перебудови та прискорення економічного зростання Львівщини. Це пов'язано з тим, що з погляду привабливості машинобудівних підприємств для інвесторів (з урахуванням факторів впливу), які дотримуються стратегії розвитку, основним критерієм, крім оцінювання фінансового стану, є також аналізування ефективності їх інноваційної діяльності (інноваційних проектів), а саме, – впровадженнь нововведень у сфері техніки та технологій тощо, що підвищує конкурентоспроможність машинобудівних підприємств. Це є одним з важливих елементів, що сприятиме посиленню їх конкурентних позицій у галузі і створенню нових конкурентних переваг порівняно з існуючими на ринку реципієнтами. Своєю чергою, слід зазначити також, що це є основним способом подолання факторів, що знижують рівень їх ІІІ, зумовлених недостатністю та недосконалістю ринкових механізмів системи інвестування.

3. Інвестиційна діяльність. Збільшення потоків інвестиційних ресурсів та успішна реалізація вкладень є основою подальшого розвитку не тільки машинобудівних підприємств Львівської області, але й регіону та економіки України загалом, оскільки, погоджуючись з Т.М. Власюк [3], перехід до нових прогресивних технологічних процесів для забезпечення підвищення рівня конкурентоспроможного виробництва вимагає залучення значних обсягів інвестицій в умовах нестабільного середовища.

Упродовж 2006 р. у промисловість Львівщини залучено 35,9 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (39,3% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій в економіку області) [15, с. 115]. Якщо у 2004–2005 рр. спостерігалось зменшення обсягів надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість, то у 2006 р. ситуація покращилась: обсяги попереднього року були перевищені на 25,1%. На 1 січня 2007 р. за обсягом прямих іноземних інвестицій машинобудування посідає 1-ше місце у промисловості Львівського регіону і становить 38,8%, або 109,74 млн. грн. (у промисловості загалом – 282,62 млн. грн.) [6, с. 13, 64; 15, с. 115].

Слід відзначити також і той факт, що підприємства машинобудування мають у промисловості Львівської області суттєву питому вагу і за обсягом інвестицій в основний капітал. Зокрема у 2006 р. для розвитку машинобудівних підприємств було скеровано 113,8 млн. грн. в основний капітал.

В результаті проведеного науково-практичного дослідження щодо аналізування та оцінювання ІІІ підприємств машинобудування Львівщини в системі «інвестор – реципієнт» нами зроблено висновок: інвестори, які дотримуються стратегії

прибутку будуть поглиблено аналізувати підсекцію DM, а інвестори, які діють відповідно до стратегії викупу, звернуть увагу на підприємства з підсекції DK.

Таким чином, виходячи з результатів даного дослідження, можна стверджувати, що методичний підхід до економічного оцінювання ІІІ підприємств у системі «інвестор – реципієнт» повинен містити наступний алгоритм, який складається з трьох етапів та послідовного оцінювання з урахуванням поточних і майбутніх факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, що наведені у науковій праці [16]:

- 1) аналізування та оцінювання сучасного стану ІІІ підприємств у галузі даного регіону на основі трьох аспектів їх діяльності (дані офіційної державної статистики): фінансово-господарської, інноваційної, інвестиційної. Це дозволить інвесторам сформувати загальну характеристику машинобудівного комплексу та визначити найбільш пріоритетну підсекцію галузі в досліджуваному регіоні відповідно до її стратегій інвестування (викупу чи прибутку).
- 2) оцінювання фінансового стану підприємства;
- 3) аналізування ефективності інноваційної діяльності підприємства. Узагальнюючим критерієм оцінювання ІІІ підприємств виступає узагальнюючий (інтегральний) показник їх ІІІ.

Аналізування фінансового стану та ефективності інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, на нашу думку, є необхідною передумовою для прийняття доцільних, раціональних та ефективних інвестиційних управлінських рішень з найменшою ризикованістю як з боку підприємства, так і з боку інвестора.

Проведене дослідження та запропонований методичний підхід до економічного оцінювання ІІІ підприємств машинобудування в системі «інвестор – реципієнт» дозволяє удосконалити методику оцінювання ІІІ підприємств машинобудування, сформувати і підвищити їх ІІІ, залучити нових потенційних інвесторів та досягнути мети або цілей інвестування оптимальним шляхом у сучасних ринкових умовах України. А у кінцевому рахунку це дозволить підвищити якість та об'єктивність прийняття управлінського інвестиційного рішення та отримати більш точні та достовірні результати стосовно оцінювання стану підприємств машинобудування та передумов сприятливості залучення у них інвестицій.

Список використаних джерел

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебн. курс / И.А. Бланк. – К. : Эльга-Н, Ніка-Центр, 2001. – 448 с.
2. Ястремська О.М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади / О.М. Ястремська. – Харків : Вид-во ХДЕУ, 2004. – 472 с.
3. Власюк Т.М. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств легкої промисловості (територіально-галузевий підхід) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.07.01 / Т.М. Власюк ; Київський нац. ун-т технологій та дизайну МОН України. – К., 2006. – 17 с.
4. Скриньковський Р.М. Аналіз підходів щодо оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств / Р.М. Скриньковський // Проблеми економіки та управління : Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2006. – Вип. № 554. – С. 74–79.

5. Інвестиційна та інноваційна діяльність: монографія / [Кузьмін О.Є., Князь С. В., Тувакова Н.В., Кузнецова А.Я.] ; за наук. ред. О.Є. Кузьміна. – Львів : ЛБІ НБУ, 2003. – 233 с.
6. Промисловість Львівщини : стат. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2007. – 196 с.
7. Промисловість Львівщини : стат. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2006. – 194 с.
8. Промисловість Львівщини : стат. зб. – Львів : Львівське обласне управління статистики, 2003. – 182 с.
9. Статистичний щорічник Львівської області за 2005 рік. Ч.І. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2006. – 366 с.
10. Статистичний щорічник Львівської області за 2006 рік. Ч.І. – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2007. – 368 с.
11. Статистичний збірник «Промисловість Львівщини». – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2005. – 178 с.
12. Статистичний збірник «Промисловість Львівщини». – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2004. – 196 с.
13. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / за ред. В.М. Гейця. – К. : Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003. – 1008 с.
14. Промисловість України у 2001–2006 роках : стат. зб. – К. : Державний комітет статистики України, 2007. – 302 с.
15. Стратегія розвитку Львівської області до 2015 року. Моніторинг за 2006 рік. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2007. – Вип. 4: Економіка. Суспільство. Середовище. – 286 с.
16. Скриньковський Р.М. Дослідження факторів впливу на інвестиційну привабливість українських підприємств в системі «інвестор – реципієнт» / Р.М. Скриньковський // Фінансовий і банківський менеджмент: досвід та проблеми. Тези доповідей ІХ міжн. наук. конференції студентів і молодих вчених / заг. ред. П.В. Єгорова. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. – С. 283–285.

Скриньковський Р.Н. Методический подход к экономической оценке инвестиционной привлекательности предприятий машиностроения.

Разработано и предложено методический подход к экономической оценке инвестиционной привлекательности (ИП) машиностроительных предприятий в системе “инвестор-реципиент”, который позволит усовершенствовать методику оценки ИП предприятий машиностроения.

Ключевые слова: инвестор, реципиент, инвестиционная привлекательность предприятий, машиностроение.

Skrynkovsky R.M. Methodical Approach to the Economic Estimation of Investment Attractiveness of the Machinery-Producing Industry Enterprises.

Methodical approach to the economic estimation of the investment attractiveness (IA) of the machinery-producing industry enterprises in the system “investor-recipient”, which is able to improve the technique of estimation of IA of the machinery-producing industry enterprises has been substantiated and offered.

Key words: investor, recipient, investment attractiveness of enterprises, machine-building.

Надійшло 10.06.2008 р.